

Möten med litteratur • Varberg

Under 2015 har Varberg deltagit i Möten med litteratur. De har bland annat anordnat föreläsning av en demenssjuksköterska samt intervju med en man med demensdiagnos för bibliotekspersonalen. Inventerat och skapat lokala nätverk med demenssjuksköterska, frivilligsamordnare, aktivitets-samordnare, anhörigstödjare, dagverksamhet samt Demensföreningen. Arrangerat filmvisning på dagverksamheten Klubb Höjden och visning av Varbergs bibliotek. Därtill håller man på att skapa minnesväskor för utlån på biblioteket. Läs mer om dessa insatser i Varbergs berättelse.

Arbetsplatsträff för bibliotekspersonalen den 8 oktober.

Susanne Lundin, demenssjuksköterska i Kungsbacka, föreläste för ett fyrtiotal medarbetare om kommunikation och bemötande av personer med demensdiagnos. Hon började med introduktion om olika demenssjukdomar. Sedan berättade hon livfullt om erfarenheter från sin vardag i arbetet med personer med demenssjukdom. Inlevelseförmåga, flexibilitet och tålmod är nödvändigt. Några ledord som vi bär med oss:

"Gå inte framför – gå inte bakom – gå bredvid!"

"Rätta inte demenssjuka – låt dem leva i sin tid"

Maria Grönberg, demenssjuksköterska i Varberg, samtalar med Kurt Andersson, som har en demenssjukdom, och hans hustru. Kurt berättar om sin bakgrund. Han är född i Kalix för 83 år sedan och har bl.a. arbetat på Skolöverstyrelsen. Han fick arbete på AMU och flyttade till Varberg 1978. Kurt har haft många fritidsintressen såsom dykning, segling och motorcyklar och är även konstnärlig. Det är en sorg för honom att inte längre kunna läsa på samma sätt som tidigare och upplever att *"alla böcker nuförtiden trycks med för tät och liten stil"*.

På biblioteket önskar Kurt att någon frivilligt erbjuder sig att hjälpa till. Han behöver hjälp att hitta till exempel böcker med stor stil och gles sättning. Han tycker att biblioteket ser "stort och tomt" ut och vill ha ögonkontakt med någon direkt när han kommer in.

Kurt avslutar med att läsa en lång egen dikt direkt ur minnet, med viss assistans av hustrun. Dikten *"Betraktelser över mitt liv"* skrev han på 1980-talet och vi lyssnare blev alla mycket berörda av både text och framförande.

Lärdomar för oss för att skapa ett demensvänligt bibliotek:

Hur möter vi våra låntagare – både som personal och lokal?

Får besökaren lust att gå längre in? Syns sittgrupperna eller tornar alla hyllorna upp sig? Finns det någon mysfaktor? Hjälper vi våra låntagare på rätt sätt?

Möte med demensvården i Varberg

För att få grepp om vilka som finns att tillgå när det gäller aktiviteter för personer med demensdiagnos kontaktade vi Inspirationslotsen. Inspirationslotsen är en samlingsplats för aktivitetsombud inom äldreomsorgen, rehabiliteringsassistenter inom dagverksamheten, frivilliga eller personer som vårdar

en närstående i hemmet. På Inspirationslotsen kan man låna aktivitetsmaterial, hantverksmateriel, få råd om aktiviteter samt träffas för workshop och idéutbyte. Vi bjöds dit till möte med demenssjukköterska, aktivitetssamordnare, samordnare för frivilligverksamheten, anhörigsamordnare samt föreståndare för dagverksamheten. Deras önskemål är att biblioteket kan erbjuda en lugn plats, miljö där man kan sitta och läsa eller titta i böcker, bläddra i tidskrifter eller bara "vara". De behöver tips på korta och gärna roliga böcker för högläsning. Behov finns också av visning av vårt stadsbibliotek. Detta första möte är ett viktigt steg för samverkan mellan biblioteken (även lokalbiblioteken) och demensvården.

Filmvisning på Klubb Höjden den 2 november

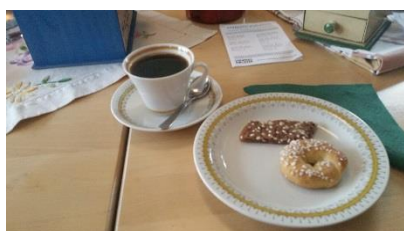
Vår tanke var att visa film från Filmarkivet och Youtube med koppling till kaffedrickande främst Gevalia samt att bjuda in Klubb Höjdens besökare till en visning av biblioteket Komediante. Vi startade med att prata kring Varberg Museums minneslåda som kallas "Kaffetåren den bästa är". Vi gjorde en "nostalgidukning" med äldre porslin, broderad kaffeduk och bjöd på hembakat kaffebröd. Arkivreklamen från 1950- och 1960-tal med Elof Ahrlé och Lill-Babs uppskattades speciellt.

Vår inbjudan till Komediante fick positivt gensvar och bestämdes till veckan därpå.

Det hela kändes som vi alla fick en trevlig stund med korta minnesberättelser.

"Klubb Höjdens" besökare samlades 9 november för en visning av biblioteket. För att erbjuda en lugn miljö hade biblioteket stängt i början men öppnade senare under visningen. Vi valde ut avdelningarna för musik, film, tidskrifter samt avdelningen för lättlästa böcker för vuxna. I tidskriftsavdelningen pratade vi om deltagarnas olika intressen och kunde visa tidskrifter om dessa. Personalen fick tips om högläsning böcker och några av deltagarna lånade med sig böcker hem. Vi tipsade om talböcker och storstilsböcker.

Avslutning med fika i caféet. Lärdomar: att inte visa för många och stora avdelningar, att det får ta tid, att inte ha bråttom, att det inte blir som vi kanske hade planerat från början.

Minnesväskor – Nostalgiväskor

Till vår långsiktiga del av projektet hör att skapa temaväskor för att stimulera minnet. Vi har valt att kalla dem nostalgiväskor i stället för minnesväskor vilket skulle kunna få en negativ klang för den som har problem med minnet. Varbergs Museum har ingått i ett projekt kallat "Möten med minnen" och vi besökte Åsa Axberg, museielektor, för att få tips och råd. Åsa visade en av deras "minneslådor" om kaffe och vi lånade den senare i vårt projekt. Muséet lånar endast ut till institutioner medan vi tänker låna ut till alla intresserade. Vi fick tips om olika ställen att vända oss till bl.a. muséets bildarkiv och vi fick även ta del av deras erfarenheter av visningar för personer med demensdiagnos. Mediepoolen i Borås

har under fyra år arbetat med att ta fram minnesväskor, men de lånas endast ut i Region Västra Götaland. Vid ett besök där fick vi ett smakprov på deras genomtänkta material som verkligen aktiverar minnet genom syn, lukt och känsel.

*Lisbeth Fävremark
Annelie Skyggeson
Biblioteken i Varberg*

Kontaktpersoner
Lisbeth Fävemark
Tel. 0340-66 18 34
e-post: lisbeth.favremark@varberg.se

Annelie Skyggeson,
Tel. 0340-69 90 34
e-post: anneli.skyggeson@varberg.se